

**POLITIK
MED
SENIORA
ÖGON**

Seniorting 2026

16 april

PROGRAM och HANDLINGAR

KD Seniors seniordag

SENIORTING

och seminarium

Torsdag den 16 april 2026

Elmia konsert & kongress, Jönköping

KD
senior

Innehållsförteckning

Program seniordagen	Sid 3
Förslag till dagordning	Sid 4
Valberedningens förslag	Sid 5
Förslag till arbetsordning (ärende 6)	Sid 6
Verksamhetsberättelse 2025 (ärende 7)	Sid 7
Ekonomisk redovisning 2025 (ärende 7)	Sid 14
Revisionsberättelse (ärende 8)	Sid 16
Anmälan verksamhetsplan 2026 (ärende 17)	Sid 17
Anmälan av budget 2026 (ärende 18)	Sid 19
Revidering av förbundet stadgar (ärende 19)	Sid 21
Motioner till Seniortinget (ärende 20)	Sid 22

Program seniordag med Seniorting och seminarium

Torsdagen den 16 april 2026

Du inbjuds och som ombud kallas till Kristdemokratiska Seniorförbundets KD Senior seniordag med Seniorting.

Plats: Elmia konsert & kongress, Jönköping
Konferensrum 10

Program för dagen:

KI 13.00 Registrering och kaffe

KI 13.30 **Seniortinget** (årsmötet) öppnas

Tal av förbundsordförande Birgitta Södertun
Sedvanliga förhandlingar (dagordning och handlingar se vidare i detta dokument)

KI 15.15 Information om valrörelsen 2026, strategi och planering
Medverkan av partisekreterare Liza-Maria Norlin

KI 15.40 Presentation av förbundets reviderade program "politik med seniora ögon".

KI 16.00 Paus med servering av kaffe och tilltugg

KI 16.30 **Seminarium** – "Delaktighet och medbestämmande"

Medverkande:

- **Abigail Booth**, utredare vid institutet för mänskliga rättigheter.
- **Nike Örbrink**, gruppleddare Stockholms stadshus och ansvarig för framtagning av partiets seniorpolitiska program
- **Erik Slottner**, civilminister, med ansvar för digital teknik och kommunikation
- **Birgitta Södertun**, förbundsordförande, KD Senior

KI 18.00 Seniordagen avslutas.

Anmälan

Det är ingen kostnad att delta och alla medlemmar och andra intresserade är välkomna på Seniordagen. Men vi önskar anmälan om deltagande. Klicka på denna länk och gör din anmälan: Anmälan senast den 6 april: (Skanna QR-koden)

<https://sv.surveymonkey.com/r/senior16april>

Ombud till Seniortinget

Varje seniordistrikt har rätt att sända två ombud jämte ersättare samt ytterligare ett ombud jämte ersättare för varje fullt 25-tal betalande medlemmar. Ombud har rösträtt. Varje medlem av Kristdemokratiska Seniorförbundet, som betalat medlemsavgift, har förslags och yttranderätt vid Seniortinget.

Välkommen!

Förslag till dagordning

1. Seniortingets öppnande
2. Val av funktionärer för årsmötet:
 - a) Ordförande
 - b) vice ordförande
 - c) sekreterare
 - d) två justerare tillika rösträknare.
3. Godkännande av kallelse.
4. Fastställande av röstlängd.
5. Fastställande av föredragningslista.
6. Fastställande av arbetsordning
7. Styrelsens verksamhets- och förvaltnings-berättelser.
8. Revisorernas berättelse.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
10. Fastställande av antalet styrelseledamöter.
11. Val av förbundsordförande för ett år
12. Val av 1:e och 2:e vice förbundsordförande på ett år
13. Val av halva antalet styrelseledamöter för två år och eventuella fyllnadsval samt val av eventuella ersättare
14. Val för ett år av minst två revisorer och minst en revisorsersättare.
15. Val av valberedning inför nästa seniorting
16. Fastställande av medlemsavgift för nästkommande verksamhetsår 2027
Förbundsstyrelsen föreslår oförändrad medlemsavgift om 150 kr varav 50 kr återbetalas till respektive seniordistrikt
17. Redovisning av förbundsstyrelsens fastställda verksamhetsplan för innevarande år med möjlighet till komplettering – se bilaga sid 17
18. Redovisning av förbundsstyrelsens fastställda budget för innevarande år med möjlighet till justering – se bilaga sid 19
19. Förslag från styrelsen.
 - a) Revidering av stadgar – se bilaga sid 21
 - b)
20. Motioner.
 - a) Tretton inkomna motioner – se bilaga sid 22
21. Övriga frågor
 - a) Information från riksorganisationen
 - b) Valrörelseplanering
22. Seniortinget avslutas.

Valberedningens förslag:

- Ärende 2. Ordförande, Ingemar Virsén
Vice ordf, Chatrine Pålsson Ahlgren
Sekreterare, Malin Silén
Protokollsjusterare Eva Stråth och Kerstin Hurtig
Rösträknare Christina Håkansson och Nils-Erik Emme
- Ärende 10. Fastställande antal ledamöter i förbundsstyrelsen.
Förslag 11 ledamöter inkl presidiet. Inga ersättare
- Ärende 11. Förbundsordförande: Birgitta Södertun, Helsingborg, omval
- Ärende 12. 1:e vice förbundsordf: Anders Andersson, Järnforsen, omval
2:e vice förbundsordf: Birgitta Nordvall, Umeå, omval
- Ärende 13. Övriga ledamöter, för en tid av två år.
Liisa Sveningsson, Gnosjö, omval
Bengt Hellström, Sigtuna, omval
Elisabeth Wäneskog, Västerås, omval
Gudrun Brunegård, Vimmerby, nyval
- Kvarstående till seniorting 2027:
Anders Tholerud, Trosa
Christina Håkansson, Örebro
Ingemar Kalén, Hofors
Annelie Sundling, Öckerö
- Ärende 14. Val av revisorer för ett år
Ordinarie Sven Landh, Örebro, omval
 Christina Westerberg, Hofors, nyval
Ersättare Lars Hector, Malmö, omval
 Olle Persson, Söderhamn, nyval

Förslag till arbetsordning

A Yttrande och förslagsrätt mm

mom 1 **Närvarorätt, yttrande- och förslagsrätt** har alla betalande medlemmar

mom 2 **Rösträtt** har tjänstgörande ombud samt förbundsstyrelsens ledamöter

B Beslut

Mom 1 Endast skriftliga yrkanden tas upp till beslut.

Mom 2 Rösträtt har **tjänstgörande ombud**.

Röstning i sakfrågor sker med röstkort. Rösträkning sker genom att tjänstgörande ombud räcker upp röstkort när mötesordförande ställer förslagen emot varandra. Rösträknare räknar röstkort.

Vid personval sker röstning med acklamation. Men om tjänstgörande ombud yrkar på slutan omröstning sker omröstningen med hjälp av valsedlar. Rösträknarna har sedan att räkna rösterna och återkomma med utfall.

Mom 3 **Reservation** anmäls skriftligen till mötespresidiet i anslutning till aktuellt beslut.

Mom 4 **Nya frågor** Årsmötet kan inte ta beslut i nya frågor. Med nya frågor avses frågor som inte funnits med i kallelsen. Mötespresidiet avgör vad som är att betrakta som ny fråga.

C Debattordning

Mom 1 **Begär ordet** görs genom räcka handen.

Mom 2 **Talarlista** upprättas i den ordning som anmälan görs till presidiet

Mom 3 **Tidsregler**. För varje punkt medges 3 inlägg per talare. Inlägget begränsas till första inlägg om 3 minuter och följande till 1 minut.

Mom 4 **Ordningsfråga** kan begäras och avbryter debatten i sakfrågan och ordningsfrågan tas omedelbart upp till behandling

Mom 5 **Replik** kan erhållas av person som är direkt apostroferad. Replik medges en gång med 2 min talartid.

Mom 6 **Streck i debatten** begärs som ordningsfråga och tas omedelbart upp till behandling och beslut. OM streck beslutas ges möjligheter att framlägga fler yrkanden innan streck i debatten sätts.

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelse 2025

Inledning:

KD Senior har som motto *Politik med seniora ögon*. Erfarenheter och kunskaper som finns hos åsrika ska tas tillvara i samhället och i politiken. Detta var anledningen till att Kristdemokratiska Seniorförbundet bildades 1993.

KD Senior vill påverka och inspirera Kristdemokraternas politik, i förlängningen samhällets. Genom förbundets nära samarbete med partiorganisationen och övriga associerade förbund finns det goda möjligheter till detta.

Seniorting

I likhet med tidigare år så genomfördes Seniorförbundets Seniorting dagen före KD-dagarna i Karlstad – torsdagen den 3 april.

Seniortinget inleddes med tal av partiordförande Ebba Busch som inspirerade till fortsatt aktivt arbete för de seniorpolitiska frågorna.

Totalt behandlades 16 motioner vid Seniortinget varav 7 var motioner som skickas vidare till partiets Riksting 2025.

De motioner som antogs för att sändas till rikstinget var:

1. Nationellt vaccinationsprogram för äldre
2. Hörseltest för alla över 67 år.
3. Inför obligatoriska skyldighet med utdrag ur belastningsregistret vid anställning inom omsorgerna.
4. Ta våld mot äldre på större allvar
5. Trygga pensioner – dags för översyn
6. WiFi på våra vård- och äldreboende
7. En rättighetsbaserad äldreomsorg

Presidiet med Birgitta Södertun, Helsingborg som förbundsordförande. Anders Andersson, Järnforsen, 1:e vice förbundsordförande och Birgitta Nordvall, Umeå, 2:e vice förbundsordförande omvaldes för ännu ett år.

Förbundsstyrelsen fick två nya ledamöter genom Anders Tholerud, Trosa och Christina Håkansson, Örebro. Anne-Lie Sundling, Öckerö, Ingemar Kalén, Hofors, valdes för en ny tvåårsperiod.

Förbundsstyrelsen har haft följande sammansättning från maj:

Förbundsordförande,	Birgitta Södertun, Helsingborg
1:e vice ordförande,	Anders Andersson, Järnforsen
2:e vice ordförande,	Birgitta Nordvall, Umeå

Övriga ledamöter: Anne-Lie Sundling, Öckerö
 Ingemar Kalén, Hofors
 Liisa Svenningsson, Gnosjö
 Bengt Hellström, Sigtuna
 Elisabeth Wäneskog, Västerås
 Anders Tholerud, Trosa
 Christina Håkansson, Örebro
 Göran Brorson, Örnsköldsvik

Kassör har varit Conny Harrysson med Malin Silén som biträdande kassör.
 Förbundssekreterare med halvtidstjänst har varit Tommy Bernevång Forsberg

Seminarium – Prioriteringsutredningen 30 år

Med anledning av att det 2025 är 30 år sedan Prioriteringsutredningen – vårdens svåra val – under ledning av Jerzy Einhorn, överlämnades till riksdagen genomförde seniorförbundet ett seminarium med temat: Prioriteringsutredningen - hur tillämpas principerna nu 30 år efter riksdagens beslut.

Medverkade vid seminariet gjorde Lars Sandman, professor och verksamhetschef vid Prioriteringscentrum i Linköping, Eva Eriksson, ordförande för SPF Seniorerna, Chatrine Pålsson Ahlgren dåvarande riksdagsledamot och Jenni Forsblom regionråd.

Nya stadgar

Seniortinget antog nya reviderade stadgar för Seniorförbundet. Det vara uppdateringar och tydligare avgränsningar och ansvarsfördelning. Stadgarna började gälla från och med maj 2025.

Effektivering av beslut seniortinget 2025

Ärende	Beslut	Effektivering
Motion: Stöd till studieförbund för främjande av äldres fysiska, psykiska och sociala hälsa	förbundsstyrelsen ges i uppdrag att på lämpligt sätt påtala vikten av studieförbundens verksamhet för seniorer och att lyfta frågan till partiets region- och kommunpolitiker.	Frågan har inte haft formell hantering i styrelsen under året. Dock har frågan varit en del i arbetet med programrevisionen
Motion: Träffpunkt för utbyte av tips och erfarenheter	Att bifalla motionen genom att undersöka möjligheten att skapa forum för samtal och dialog i intranätet KDplus	Från och med årsskiftet finns en grupp i KDplus "KD Senior distrikt" där alla företrädare i presidier, sekreterare, kassör och kontaktpersoner har tillgång till material samt möjlighet att för diskussion och ställa frågor.
Motion: kommunal polisorganisation i Sverige för att därmed öka tryggheten i lokalsamhället	Att bifalla motionen på så sätt att uppdrag till förbundsstyrelsen att verka för möjligheten för kommuner att anställa kommunala poliser som trygghetsskapande åtgärd.	FS har agerat positivt till frågan när den varit uppe till diskussion och behandling bl.a i partistyreelse och riksting. FS noterar att Stockholmsdistriktet har hållit seminarium i frågan och detta har spelats in. Förbundet har också spridit detta till övriga.

<p>Motion: Personer med hörselnedsättning ska kunna delta i samhällslivet</p> <p>Att Partiet Kristdemokraterna ska verka för att alla lokaler som partiet använder (lokalt), i distriktsmöten, och i stora sammanhang (som riksting) ska verka för att lokalerna är anpassade så att personer med nedsatt hörsel kan delta.</p>	<p>Att anta motionen</p>	<p>Detta uppmärksammas ständigt i olika sammanhang där partiet och förbundet arrangerar seminarier och möten. Förbundet anser att det ska vara ett krav när möten arrangeras.</p>
---	--------------------------	---

Webbinarier under 2025

Under 2025 genomfördes fyra stycken Webbinarier. Förbundet ser en klar fördel i att med jämna mellanrum lyfta aktuella seniorpolitiska frågor genom att arrangera dessa digitalt.

Webbinarierna har varit välbesökta, med ca 30-40 deltagare varje gång. Webbinarierna har också spelats in så de har kunnat ses i efterhand. Materialet finns på KD plus under "utbildning".

Webbinarierna har varit:

- ✓ 24 februari ang nationellt vaccinationsprogram för äldre. Medverkade gjorde Erica Carlsson, Business Unit Head, Private & Public Market Vaccines Sweden, Penilla Gunther, Fokus patient och Anders Åkesson, ordförande riksförbundet HjärtLung Sverige
- ✓ 16 april ang Våldet går inte i pension – om våld mot äldre. Medverkande gjorde Britt-Inger Saveman, professor vid institutionen för omvårdnad vid Umeå universitet som har mångårig erfarenhet av nationell och internationell forskning kring våld och äldre samt Magnus Lindgren, generalsekreterare stiftelsen Tryggare Sverige
- ✓ 13 oktober ang förebyggande arbete med livskvalitet för årsrika. Exempel på hur region och kommun kan jobba med hälsovårdsprogram för seniorer. Medverkade gjorde Malin Gabrielsson, regionråd region Västmanland och Anders Ramstrand, kommunalråd, Söderhamn
- ✓ 24 november ang statsbudgeten med satsningar på årsrika. Medverkade gjorde Thomas Nordvall, Budgetförhandlare för Kristdemokraterna i samordningskansli, Statsrådsberedningen.

Medlemsbrev

Ny satsning har varit att med jämna mellanrum, ca en gång varannan månad, skickas ut aktuellt medlemsbrev till alla medlemmar. Flertalet av medlemsbrev sänds digitalt till de som har e-post och fysiskt till de som saknar uppgift om e-post.

Under året har det gjorts sju medlemsbrev. Varje brev inleds med en hälsning från förbundsordförande under rubriken "ordförande har ordet". Därefter tas aktuella frågor upp som visar bl.a på hur kristdemokratisk politik får genomslag, om olika arrangemang och inbjudningar bl.a till webinarier som planeras och har genomförts.

Distriktskonferenser

Två gånger per termin genomförs distriktskonferenser med samtliga distriktsledningar. Tre av dessa har varit digitalt och en fjärde hölls i september månad på riksdagen.

Vid konferensen den 26 september med ca 30-talet deltagare medverkade bl.a Alice Teodorescu Måwe EU-parlamentariker och information om aktuella frågor, Arvid Bertilsson med information om KICs arbete, Emelia Engstrand som gav en information om arbete med sociala media och

Thomas Nordwall med information om regeringens budget och satsningar inom äldrepolitiken. Därutöver medverkade förbundspresidiet och förbundssekreterare med det interna arbetet framöver.

Riksting 2025

Vid partiets riksting den 15-17 november var förbundet representerat med fyra ombud och ersättare. Seniorförbundet kunde summera ett positivt utfall och resultat för de seniora frågorna vid rikstinget. Bl.a frågorna som särskilt vill lyftas är partiets ställningstagande för:

- ✓ Att ett nationellt vaccinationsprogram för äldre ska införas
- ✓ Att åldersgränsen för mammografi avskaffas
- ✓ Våldet mot äldre ska tas på största allvar

Behandlingen av Seniorförbundets motioner vid 2025 års riksting:

Motion	Rikstingets beslut
5:40 – vaccinationsprogram	att uppdra till partistyrelsen att verka för att det införs ett nationellt vaccinationsprogram för äldre för att stärka äldres hälsa och förebygga sjukdomar och där staten tar ett större finansiellt ansvar, och därmed anse motionen besvarad.
5:18 – Hörseltest 67+	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att ett uppdrag ges till Socialstyrelsen att ta fram nationella riktlinjer för när vården ska erbjuda hörseltest, och därmed anse motionen besvarad.
4:05 – Inför obligatoriska skyldighet med utdrag ur belastningsregistret vid anställning inom omsorgerna.	Regeringen gav i uppdrag till en utredning som lämnade förslag i november 2024 om att möjligheten till kontroller av belastnings- och misstankeregistret av den som ska arbeta med äldre eller personer med funktionsnedsättning bör införas. Det pågår alltså ett arbete med att ta fram registerutdrag som särskilt träffar brottskategorier som är av stor betydelse för lämplighet att arbeta inom äldreomsorg och på LSS-boenden. Regeringen avser därför att se över att göra det obligatoriskt för kommuner att göra bakgrundskontroller vid anställningar på liknande sätt som i skola och förskola. Motionen anses därmed besvarad.
4:10 – Ta våld mot äldre på större allvar	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att frågan om äldres våldsutsatthet ges större uppmärksamhet bland annat genom att verka för ökad kunskap hos vårdgivare och dess personal, våldsscreening inom äldreomsorgen och stöd till jour- och stödlinjer som särskilt riktar sig till äldre och anhöriga, och därmed anser motionen besvarad.
8:58 Trygga pensioner – dags för översyn	Kristdemokraterna driver, inom riksdagens pensionsgrupp, på för justeringar av vårt pensionssystem. Kristdemokraterna har ensamt drivit införandet av en GAS under ett antal år, idag är det en enig pensionsgrupp som vill se en GAS. Kristdemokraterna har på samma sätt argumenterat för att det måste göras en översyn av grundskyddet som blivit allt mer komplicerad och svår att förutse pensionsnivå för både den enskilde och ansvarig myndighet. Det så kallade respektavståndet, har på ett oroande sätt minskat. Anser med ovanstående resonemang motionerna besvarade.
4:11 – WiFi på våra vård- och äldreboende	Kristdemokraterna anser att det är viktigt med god tillgång till internetuppkoppling, så även på alla vård- och omsorgsboenden. I cirka 10 procent av kommunerna saknas helt möjlighet till internetuppkoppling i enskildas rum eller lägenheter. Enligt Socialstyrelsen pågår en stegvis ökning av möjligheten till internet. Dessutom ger en majoritet av kommunerna stöd för att minska digitalt utanförskap (71%). Regeringen gav i uppdrag att förtydliga möjligheten att använda välfärdsteknik i äldreomsorgen. Med syftet att motverka osäkerheten som finns ute i kommunerna och stimulera användning av tekniken. De nya reglerna började gälla 1 mars 2024.

	Med ovan nämnda anse motionen besvarad.
4:08 – rättighetsbaserad äldreomsorg	Kristdemokraterna driver på för att motverka ålderism inom äldreomsorgen. Detta kan således betraktas som partiets politik i dag. För Kristdemokraterna är det viktigt att svensk lagstiftning avseende äldreomsorgen är utformad med respekt för den enskilde och med människovärdet i centrum. En sådan lagstiftning överensstämmer med de åtaganden vi har enligt internationella konventioner. Däremot ställer vi oss tveksamma till att utforma en rättighetslagstiftning, eftersom det ofta skapar svårigheter med tillämpning då konventioner inte är formulerade på ett sätt som gör det självklart när vem och någon ska utkrävas ansvar för en rättighet som inte anses vara uppfylld. Att anse motionen besvarad.

ESU - The European Seniors' Union

- Birgitta Södertun och Birgitta Nordvall deltog vid ESU 30 års jubileum 5-7 november 2025 i Ciudad Real, Spanien. ESU representeras i 27 länder med 34 organisationer. Kongressen antog en strategisk handlingsplan 2030 som sätter en tydlig riktning för de kommande åren. Dokumentet kommer att fungera som en vägledande ram för ESU:s framtida initiativ och långsiktiga vision. Den anger en tydlig riktning för att stärka organisationens roll och påverkan i Europa, vilket speglar både kontinuitet och innovation i ESU:s uppdrag. Det handlar om omsorgen om det Europa vi byggt och vikten av vilket Europas vi vill se i framtiden. Som ett av de viktigaste resultaten av beslutet om The Ciudad Real Strategic Action Plan 2030 är att 2026 blir året för generationsöverskridande solidaritet. Initiativet kommer att fokusera på att stärka banden mellan unga och äldre generationer, uppmuntra ömsesidigt lärande och delat ansvar för att forma Europas framtid.

Revidering seniorpolitiska programmet

Under hösten och vintern har förbundsstyrelsen genomfört en revidering av förbundets seniorprogram "en politik med seniora ögon". Programmet kommer att presenteras under senvintern och vara underlag för Seniorförbundets valprogram och aktiviteter i 2026 års valrörelse.

Aktiviteter/kommunikation under 2025

- Under året har ett flertal och återkommande **Café Senior** hållits runt om i landet med olika teman med ett aktivt deltagande från medlemmar. Detta är en bra mötesplats för samtal om aktuella politiska frågor – med fokus på seniorer och årsrika.
- **Seniormässor.** Under året har förbundet varit synliga vid ett 10-tal seniormässor/festivaler runt om i landet.

Datum	Plats	Benämning
25 februari	Varberg	Seniormässa
19-20 mars	Uppsala	60+ mässa
27-28 mars	Göteborg	Seniorfestival
23-24 april	Malmö	Seniorfestival
6 maj	Sth, kungsträdgården	Seniordagen
13 maj	Norrtälje	Seniordag
3 september	Umeå	Seniormässa
8 september	Jönköping, rådhusparken	Senior i fokus
14-15 oktober	Gävle	60+mässa
23-25 oktober	Stockholm	Seniorfestival

Mässplatsen har varit välbesökt och många bra samtal har kunnat hållas. Att delta i mässorna är en viktig del i att marknadsföra och bilda opinion för förbundets seniorpolitik.

Vid de flesta mässorna har också förbundet fått "scentid" där ledande företrädare för partiet kunnat medverka.

- **Mediaaktiviteterna** har varit många under året. Bl.a med anledning av de «avslöjanden» som gjorts har förbundet varit aktivt med att reagera och påtala behovet av en värdig och trygg omsorg. Frågan om våld och övergrepp har tagits på allvar och många åtgärder är nu på gång för att trygga omsorgen och vården om äldre.

Förbundsstyrelsen

Under 2025 har förbundsstyrelsemöten sammanträtt sex gånger förutom konstituerande sammanträde. Varav tre varit fysiskt i Stockholm och övriga digitalt. Vid de fysiska sammanträdena har styrelsen haft besök av ledande kristdemokrater. Januari Dan Hovskär med information om äldrepolitiska frågor i riksdagen. Maj besök i Stockholms stadshus och samtal med Nike Örbrink ansvarig för framtagning av partiets seniorpolitiska program. December besök av sjukvårdsminister Elisabet Lann som gav aktuell information omkring sjukvårdsfrågorna.

Mellan FS-mötena har presidiet, som också är arbetsutskott, återkommande möten.

KD Senior har i partifullmäktige två ordinarie och en ersättare: Ordinarie: Birgitta Södertun och Anders Andersson Ersättare: Birgitta Nordvall och Anders Tholerud. Till rikstinget har förbundet haft fyra ombud, Anders Andersson, Birgitta Nordvall, Ingemar Kalen och Anne-Lie Sundling med Elisabet Wänerskog, Liisa Sveningsson, Anders Tholerud och Christina Håkansson som ersättare.

KD Senjordistrikt

I de flesta länen finns det ett Senjordistrikt. Dock är verksamheten "vilande" i några av dessa.

Stockholms län och stad	Ordf Bengt Hellström
Uppsala län	Ordf Ingemar Wisen
Sörmland (nybildat vid årsskiftet)	Ordf Anders Tholerud
Östergötland	Ordf Solvieg Danielsson
Jönköpings län	Ordf Åke Lundgren
Kalmar län	Ordf Chatrine Pålsson Ahlgren
Blekinge	Ordf Vakant
Skåne	Ordf Lars Hector
Halland	Ordf Mattias Edwardson
Västra Götaland	Ordf Anne-Lie Sundling
Värmland	Ordf Vakant
Örebro län	Ordf Christina Håkansson
Västmanland	Ordf Elisabeth Wänerskog
Gävleborg	Ordf Ingemar Kalén
Västernorrland	Ordf Vakant
Västerbotten	Ordf Ann-Christine Forsman
Norrbottn	Ordf Vakant

Distrikt saknas idag i följande län

Kronoberg
Gotland
Dalarna

Medlemsutveckling

Under 2025 fick förbundet 78 nya medlemmar, men samtidigt var antalet avlidna och som begärt utträde 96 medlemmar. Vid årsskiftet var medlemsantalet 1160 medlemmar.

Medlemsavgiften om 150 kr har för första gången tagits in centralt genom att medlemsregistret uppdaterats och att avgifter nu kan bokföras korrekt. 50 kr återbetalas till seniordistriktet. Första året var betalningsviljan ca 50%. Genom att ta in medlemsavgiften centralt och göra utskicken centralt har också en bättre ordning och uppdatering av registret.

Ekonomi

KD Senior får inga offentliga bidrag utan är beroende av medlemsavgifter och partibidrag (centralt och distrikt). KD Senior har ingen egen förbundslokal, men sedan juni 2023 har KD Senior möjlighet att nyttja en arbetsplats i Kristdemokraternas riksdagskansli, vilket är positivt och underlättar kontakten med partiföreträdare. Arbetsplatsen används huvudsakligen av förbundssekreteraren, som också har en deltidstjänst för partiets riksorganisation.

Birgitta Södertun
förbundsordförande

Anders Andersson
1:e vice förbundsordförande

Birgitta Nordvall
2:e vice förbundsordförande

Christina Håkansson
Göran Brorson
Elisabet Wäneskog

Anders Tholerud
Anne-Lie Sundling
Bengt Hellström

Ingemar Kalén
Liisa Sveningson

Ekonomisk redovisning 2025

Intäkter	Budget 2025	Utfall 2025	Kommentarer
Medlemsavgifter, distrikten	66 000	55 562	Netto belopp efter utbetalning 50 kr till seniordistrikt.
Medlemsavgifter, enskilda	5 000	600	Avgift från medl område utan distriktsverksamhet
Partistöd	600 000	600 000	Verksamhetsbidrag från partiet
Övriga bidrag	10 000	-	
Övriga intäkter	5 000	5 370	Försäljning material
Ränteintäkter		6 943	
Valfond			
Summa intäkter	686 000	668 475	
Kostnader			
Seniorting	45 000	31 924	inkl seminarium
Seminarier, mässor	20 000	1 300	
Internationellt samarbete	15 000	19 545	Medl avg till ESU samt dlet i en konferens med ESU
Program, reklamaterial mm	25 000	69 700	Nytryck material inför valrörelsen 2026
Förbundsstyrelse-/presidiemöten	80 000	51 833	
Resekostn övrigt	40 000	14 114	
Konferens	25 000	31 866	Distriktskonf sept 2025
Kontorsmatr, datakostn. kopiering, porto	15 000	8 126	
Löner o arvoden	275 000	282 000	Förbundssekr samt arvoden 57.000
Arbetsgiv.avg, löneskatt, Fremia.	85 000	99 220	
Riksting	40 000	41 643	
Övrigt	15 000	4 397	
Summa kostnader	680 000	655 668	
Resultat	6 000	12 807	

Balansräkning			
Tillgångar			
Kassa Bank Plusgiro	302 035	523 830	
Förutbetalda kostnader		44 523	
		568 353	

Eget Kapital o Skulder			
Eget kapital	16 925	100 000	
Valfond		100 000	
Till styrelsens förfogande		41 478	
Resultat	224 554	-	
Upplupna kostnader	60 556	314 068	
Summa eget kapital o skulder	302 035	555 546	
Beräknat resultat	-	12 807	

Förslag till beslut:

Förbundsstyrelsen föreslår att årets resultat om 12.807 kr överförs i ny räkning till eget kapital.

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen för Kristdemokratiska Seniorförbundet KD Senior med organisationsnummer 802408–6947, avseende verksamhetsåret 2025.

Vårt ansvar som revisorer har varit att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vi har planerat och utfört revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med god revisionssed och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av KD Seniors finansiella ställning per den 31 december 2025

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att Seniortinget fastställer resultat- och balansräkningen enligt framlagt förslag.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i KD Senior. Styrelsens ledamöter har enligt vår uppfattning inte handlat i strid med föreningens stadgar.

Vi tillstyrker att Seniortinget beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 1 januari 2025 till 31 december 2025.

Stockholm Örebro den 12 mars

Bertil Fredriksson

Sven Landh

Anmälan av verksamhetsplan 2026

Fastställd av förbundsstyrelsen den 19 december

Verksamhetsplan för 2026

Kristdemokratiska Seniorförbundet – KD Senior.

Politik

Övergripande: att bedriva en aktiv valrörelse och profilera de seniorpolitiska frågorna genom att lyfta kunskap om åldrandet och motverka alla former av ålderism och främja äldre människors intressen och rättigheter

- Att marknadsföra det reviderade seniorpolitiska programmet för KD Senior
- Kontinuerligt ta fram underlag på seniorpolitiska ageranden för valrörelsen att användas runt om i landet
- Ta fram material, foldrar, omkring aktuella valfrågor med seniorpolitik att användas i valrörelsen
- Bevaka och kommentera aktuella seniorpolitiska frågor under valåret
- Vara aktiv i media genom artiklar och insändare.
- Delta i debatter och vara aktiv på sociala media.

Organisation

Övergripande: En stark organisation med aktiva seniordistrikt i alla län.

- Att hålla distriktskonferenser en gång per kvartal – digitalt – med distriktsledningarna
- Att sända nyhetsbrev till distrikten med jämna mellanrum
- Att i inledningen av året bidra till att starta upp distrikt där det saknas och bistå distrikt som har svag verksamhet.
- Att bistå distrikten i arbetet att förenkla och effektivisera verksamheten
- Att öka medlemsvärvningen – målsättning 15% medlemsökning under året (150 nya medlemmar)
- Varje distrikt ska ha minst ett besök av förbundsledning/styrelse under året.
- Ta fram enkla handledningar för det organisatoriska och valrörelsekopplade arbetet.
- Att arrangera valrörelseutbildningar/träffar med distrikten.
- Att ta fram bra material i form av giveaway, foldrar och övrigt för mässor och aktiviteter under valåret.
- Se på nya finansieringsmöjligheter av förbundets verksamhet.
- KD Senior deltar aktivt i styrelsen för Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC)
- KD Senior deltar aktivt i ESU – Europeiska Seniorunionen (ESU)

Utbildning

Övergripande: Ge alla medlemmar och funktionärer möjlighet att delta i utbildning gällande såväl politisk profilering som organisatoriskt arbete.

- Arrangera ett par webinarier per termin med aktuella ämnen
- Att i samband med KD-dagar i Jönköping arrangera ett seminarium
- Ge utbildning, digitalt, för distriktsledningarna – en till två gånger under året.
- Ta fram informations- utbildningsmaterial som Seniordistrikten kan använda

- Särskild satsning på valrörelseutbildning/fortbildning och kampanjarbete.

Aktiviteter - kommunikation

Övergripande: Att attrahera alla medlemmar att medverka och delta i valrörelsen och de aktiviteter som förbundet arrangerar

- Utveckla seniorcafé som en mötesplats för samtal och diskussion och en valrörelsearena för valmöten.
- Att KD Senior ska delta i ALLA seniormässor/festivaler som arrangeras runt om i landet.
- Anpassa aktiviteter till såväl heltidsseniorer som deltidsseniorer. Ta hänsyn till olika förutsättningar att kunna delta i aktiviteter.
- Vara en naturlig deltagare och medverkande i partiets olika valrörelseaktiviteter och debatter.
- Utveckla och förnya hemsidan för KD Senior
- Vara aktiv på Facebook och Insta-gram.
- Medlemsbrev varannan månad i första hand digitalt med några postalt till de utan e-post.
- Utveckla förbundets valrörelseaktiviteter

Fastställd av förbundsstyrelsen den 19 december 2025

Anmälan av budget 2026

Fastställd av förbundsstyrelsen den 19 december.

Budget 2026

Intäkter	Budget 2025	beräknat utfall 2025	Kommentarer	Budget 2026	Kommentar
Medlemsavgifter, distrikten	66 000	55 562		65 000	Ca 60% betalning, nettoredovisning
Medlemsavgifter, enskilda	5 000	600		2 000	Medl som ej tillhör något distrikt
Partistöd – från riksorg	600 000	600 000		600 000	
Övriga bidrag	10 000	-		-	
Övriga intäkter	5 000	5 370	Försäljning material	10 000	Försäljning av material
Ränteintäkter		6 943			
Valfond				125 000	valfond + 25.000 från avsatt till FS förfogande
Summa intäkter	686 000	668 475		802 000	
Kostnader					
Seniorting	45 000	31 924	inkl seminarium	45 000	
Seminarier, mässor	20 000	1 300		70 000	Ev bidrag till monter, särskild utrustning
Internationellt samarbete	15 000	19 545	En konferens med ESU	15 000	Medl avg ESU ca 5000 kr samt En ESU-konferens.
Program, reklamaterial mm	25 000	69 700	Nytryck material inför val 2026	75 000	Giveawy, foldrar, program, valmaterial
Förbundsstyrelse-/presidie möten	80 000	51 833		80 000	Resor och omkostnader vid sammanträde.
Resekostn övrigt	40 000	14 114		50 000	Valturné för presidiet
Konferens	25 000	31 866		35 000	Studieresa Bryssel
Kontorsmatr, datakostn. kopiering, porto	15 000	8 126		25 000	Ev medl utskick porto
Löner o arvoden	275 000	282 000		305 000	Förbundssekreterare samt arvode 57.000
Arbetsgiv.avg, löneskatt, Fremia.	85 000	99 220		90 000	32% soc förbundsek
Riksting	40 000	41 643		-	
Övrigt	15 000	4 397		12 000	Diverse oförutsett
Summa kostnader	680 000	655 668		802 000	
Resultat	6 000	12 807		-	

Balansräkning					
Tillgångar					
Kassa Bank Plusgiro	302 035	523 830		154 928	
Förutbetalda kostnader		44 523			
		568 353			
Eget Kapital o Skulder					
Eget kapital	16 925	100 000		100 000	
Valfond		100 000		-	
Till styrelsens förfogande		41 478		16 478	25.000 flyttat till valfond
Resultat	224 554	-		-	
Upplupna kostnader	60 556	314 068		-	
Summa eget kapital o skulder	302 035	555 546		116 478	
Beräknat resultat	-	12 807		38 450	

Budget fastställd vid förbundsstyrelsens sammanträde den 19 december 2025

Revidering av förbundets stadgar.

Förslag från förbundsstyrelsen:

Revideringen handlar om några förenklingar och några kompletteringar och förtydliganden.

§ 10 Seniorstämma.

Mom 2

Kallelse till seniorstämman skall sändas till samtliga registrerade medlemmar senast två veckor före stämman.

Kallelse med erforderliga handlingar sänds till betalande medlemmar, enligt § 20, senast ~~två~~ **en** vecka före stämman.

§ 15 Seniorting

Mom.3.

Kallelse till seniorting skall sändas till valda ombud och ersättare senast ~~fyra~~ **två** veckor före seniortinget. Erforderliga handlingar sänds digitalt till valda ombud och ersättare senast ~~två~~ **en** vecka före seniortinget. Valt ombud kan begära handlingar per post.

Mom.4.

Vid seniortinget skall följande ärenden behandlas:

1. Val av funktionärer för årsmötet: ordförande, vice ordförande, sekreterare, två justerare tillika rösträknare.
2. Godkännande av kallelse.
3. Fastställande av röstlängd.
4. Fastställande av föredragningslista.
- 5. Fastställande av arbetsordning**
6. Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelser.
7. Revisorernas berättelse.

§ 18 Räkenskap och revision

Nya moment:

Mom 4

Respektive nivås styrelse utser firmatecknare

För tecknande av konto i bank ska det vara två (2) i förening vid årsomsättning överstigande två (2) prisbasbelopp.

Rätten att teckna firma vid avtal med företag eller kvittering av postförsändelser kan ske av en firmatecknare eller annan av styrelsen utsedd person.

Motioner till Seniortinget.

Motion nr 1	Sjukvårdsorganisationen i Sverige behöver ändras i grunden för att kunna möta befolkningens sjukvårdsbehov effektivt och patientsäkert	Sid 22
Motion nr 2	Återinför möjlighet att stryka kandidater på valsedel	Sid 24
Motion nr 3	Inrättande av Hälsocenter för personer 75+	Sid 27
Motion nr 4	Tillgång till avgiftsfria toaletter i det offentliga rummet för äldre	Sid 28
Motion nr 5	Fler bostäder för äldre	Sid 29
Motion nr 6	Åren går - funktionsnedsättningen består	Sid 31
Motion nr 7	Minska ålderssegregationen!	Sid 32
Motion nr 8	Kultur för friskvård och sjukvård - ett vinnande koncept	Sid 34
Motion nr 9	Kultur på recept	Sid 34
Motion nr 10	Ge sjuksköterskor ett chefs och ledningsansvar över vård och omsorgspersonalen inom äldreomsorgen	Sid 36
Motion nr 11	Lyft upp geriatrikens betydelse inom hälso- och sjukvården	Sid 37
Motion nr 12	Låt ESU:s vision och strategiska områden för 2023 synas även tydligare i förbundets arbete	Sid 39
Motion nr 13	Kontrollerad förvaltning av AP-fondernas medel - begränsning av investeringar i icke-producerande företag	Sid 40

Motion nr 1

Sjukvårdsorganisationen i Sverige behöver ändras i grunden för att kunna möta befolkningens sjukvårdsbehov effektivt och patientsäkert

KD har ett bra sjukvårdspolitiskt program, bäst program av samtliga politiska partier, men det kan bli mycket bättre om den grundläggande sjukvårdsstrukturen ändras; Två sjukvårdssystem bör bli ett.

I Sverige har vi två sjukvårdssystem, som verkar vid sidan av varandra; ett med kvalificerad Sjukhusvård, men med otillräckliga läkarresurser och för få vårdplatser, och ett Primärvårdssystem med mindre kvalificerad vård, som kostar stora resurser till många gånger tveksam nytta. De två sjukvårdssystemen lever i det närmaste frikopplade från varandra. Remisser går fram och tillbaka mellan vårdgivarna och patienterna hänger i luften däremellan och vet inte vad som händer eller väntar dem.

Några tydliga synergier finns inte mellan sjukvårdssystemen. Under 40, kanske 50 år, har sjukvårdshuvudmännen i de 21 landstingen, numera Regionerna, med olika åtgärder, efter avskaffandet av provinsialläkarväsendet, försökt få primärvården att leva upp till rätt omfattande målsättningar utan att lyckas.

Senast beslutet om primärvården togs av Riksdagen i november 2020. Man tog då beslut om en primärvårdsreform som är en så kallad strukturereform av hela hälso- och sjukvården, och som ska mynna ut i en omställning till en mer nära vård där primärvården är navet i vården, som samspelar med annan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Övergripande mål med reformen är att patienten ska få en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Målet är också att patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser samt att hälso- och sjukvårdens resurser används effektivare. Till detta har regering och riksdag uttalat att reformeringen av primärvården har ett särskilt fokus på tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet. Det har i reformen bedömts att en god kompetensförsörjning är central för att primärvården ska kunna vara navet i hälso- och sjukvården. För att nå målet om en god och jämlik vård i hela landet behöver den framtida kompetensförsörjningen av bl.a. sjuksköterskor och läkare säkras, särskilt inom de specialiteter där det idag råder brist.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys som har i uppdrag att utvärdera hur det går med reformen har hittills publicerat 9 rapporter tiden 2021-2025; Rapporterna kan läsas på <https://www.vardanalys.se/rapporter/?amne=godoch-nara-vard>. Rapporterna visa att Primärvården inte klarar sitt uppdrag; omställningen till god och nära vård, och att förutsättningarna för att nå målen inte har förbättrats de senaste åren utan läget är snare sämre. Bristande resurser och brist på specialistläkare i allmänmedicin anges bland annat som orsaker.

Det som inte har analyserats av myndigheten är om allmänläkarna har kompetens att klara av uppdraget, vilket ju egentligen är grundläggande och tidigare borde varit genomlyst av Riksdagen inför beslutet 2020. Om inte specialister i allmänmedicin har tillräcklig kompetens för att klara sin del i den så kallade goda och nära vården så är det lönlöst att fortsätta med god och nära vård enligt nuvarande koncept. Sjukvården är tilltagande komplex med en snabb kunskapstillväxt och min bedömning är att allmänläkare inte klarar att hantera hela sjukdomspanoramata, som de åtagit sig. (Jag är själv allmänläkare och känner väl till hur kraven ser ut avseende allmänläkaruppgifterna).

Primärvårdsreformen 2020 bygger enligt mig på önsketänkande och är enligt min uppfattning omöjlig för allmänläkare att klara ut. Konceptet är feltänkt och bygger på ideologi istället för verkligheten. Efter alla utvärderingar, som hittills är gjorda, torde det stå klart för politiken att det är något med konceptet primärvård som inte fungerar.

Vad ska då göras för att få sjukvården att fungera optimalt: För att få sjukvården att fungera optimalt krävs en styrning och ledning där sjukhusen är ansvariga för all offentligfinansierad sjukvård inom sitt upptagningsområde inkluderande också

öppenvården, det som idag kallas primärvård. Den nya öppenvården tillsammans med sjukhusen kan utgöra den goda och nära vården och ska då bemannas med rätt typ av sjukhusspecialister genom sjukhusens försorg och blir därmed en del av sjukhusen. Personalen i öppenvården blir då en del av sjukhuset och en resurs i sjukhusens/sjukvårdens dygnetruntsverksamhet. Med en sammanhållen sjukvård på detta sätt befrämjas också kvaliteten i verksamheten inklusive patientsäkerheten. För att premiera patientarbetet bör enligt min mening läkarmottagningsarbete ges ordentliga incitament i form av betalning till läkarna per patientbesök och den fasta lönen bör minska väsentligt. Jämför med vad som gällde före 7-kronan infördes 1970.

Med ett effektivare sjukvårdssystem kan den nuvarande bristen på läkare, sjuksköterskor och undersköterskor minska betydligt, kanske till och med upphöra. Vårt nuvarande sjukvårdssystem har grundläggande inbyggda problem som kan rättas till genom att sjukhusen ges ansvar att styra och leda också öppenvården inom sina respektive upptagningsområden. Ledningsansvaret blir då tydligt och inte delat som idag mellan primärvård och sjukhus. Delat ansvar innebär idag att ingen tar ansvar utan man skyller på varandra vid tillkortakommanden.

Ett statligt huvudmannaskap kan ytterligare säkerställa ett effektivare sjukvårdssystem än idag. Fortsätter man på den inslagna vägen med Primärvårdsreformen så torde inte ett statligt huvudmannaskap vara någon lösning på dagens sjukvårdsproblem, utom möjligen på marginalen.

Yrkande;

att Seniorstämman beslutar att distriktsstyrelsen ska verka för att det svenska sjukvårdssystemet ändras så att sjukhusvård och öppenvård (dagens primärvård) effektiviseras genom sammanslagning av dessa i ett sammanhållet sjukvårdssystem, som styrs och leds av sjukhusen,

att Seniorstämman beslutar att distriktsstyrelsen ska verka för att lämpligt incitament avseende patientarbete införs, för särskilt läkarnas patientarbete, för att därmed öka tillgängligheten.

Per-Gunnar Larsson,
Bromma

KD Seniors seniorstämman Stockholms läns yttrande:

Seniorstämman beslutade att motionen är besvarad och skickas vidare till Seniortinget.

Motivering: Stämman bedömer att motionens frågeställningar i huvudsak redan hanteras inom pågående politiska diskussioner och sakpolitiska processer på nationell nivå. Motionens intentioner vidarebefordras därför till Seniortinget för fortsatt beredning.

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Partiet har dessa frågor högt på dagordningen om att verka för ett sammanhållet sjukvårdssystem. Motionären lyfter en viktig fråga gällande primärvården och nära vård. Förbundsstyrelsen anser att partiet, via sjukvårdsministern, driver frågorna i den riktning som motionären efterfrågar. Sjukvården kommer vara högt prioriterad i valrörelsen 2026.

Med instämmande av seniordistriktets yttrande föreslår förbundsstyrelsen seniortinget besluta

att anse motionen bevarad.

Motion nr 2

Återinför möjlighet att stryka kandidater på valsedel

Bakgrund

Kristdemokratin vilar på övertygelsen om varje människas värde och betydelsen av ett levande och förankrat folkstyre. Den representativa demokratin förutsätter inte bara fria val, utan också att medborgarna ges reella möjligheter att påverka vilka personer som företräder dem i de folkvalda församlingarna.

I Sverige finns i dag möjlighet för väljare att personrösta genom att kryssa en kandidat på valsedeln. Detta stärker väljarnas inflytande genom att påverka kandidaters placering och därmed deras möjlighet att bli invalda. Däremot saknas möjlighet att stryka kandidater på valsedlarna.

Motivering

Avsaknaden av möjlighet att stryka kandidater innebär att väljaren endast kan uttrycka stöd för enskilda personer, men inte markera bristande förtroende för andra kandidater som partiet valt att nominera. I praktiken är det partiledningar och partitoppar som fastställer vilka namn som förekommer på valsedlarna och i vilken ordning. Detta begränsar väljarnas inflytande över personurvalet och riskerar att försvaga den demokratiska legitimiteten.

När personkryss infördes 1998 avskaffades samtidigt möjligheten att stryka kandidater, med hänvisning till att strykningar bedömdes vara ovanliga. Samtidigt konstaterades att väljarnas möjlighet att signalera både förtroende och bristande förtroende för enskilda kandidater är av betydelse för demokratins kvalitet. Denna slutsats är minst lika relevant i dag.

Det politiska klimatet har under senare år blivit mer polariserat, och skillnader i värde- och sakfrågor mellan kandidater inom samma parti har blivit tydligare. I ett sådant

sammanhang är det rimligt att väljare ges ett mer fullständigt verktyg att påverka personvalet. Möjligheten att både kryssa och stryka kandidater skulle stärka väljarnas inflytande, öka den demokratiska representativiteten och bidra till ökat förtroende för valsystemet.

Yrkande

att Seniortinget beslutar att Sverige ska återinföra möjligheten att stryka kandidater på valsedlar vid allmänna val, med bindande verkan på kandidaters placering och valbarhet i samma omfattning som personkryss.

Leif Leijon
Stockholm

KD Seniors seniorstämma Stockholms läns yttrande:

KD Seniorstämma beslutade att avslå motionen.

Motivering: Ett återinförande av möjligheten att stryka kandidater skulle innebära risker för minskad valhemlighet, ökad administrativ komplexitet samt rättssäkerhetsmässiga utmaningar. Det nuvarande systemet med personkryss bedöms kunna vidareutvecklas och motionen avslås därför.

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Tidigare fanns en möjlighet att stryka namn på valsedeln för att visa missnöje med specifika kandidater. I praktiken hade detta dock sällan någon betydelse för slutresultatet då det krävdes en mycket stor andel strykningar för att ändra ordningen.

När det nuvarande systemet infördes ersattes strykningarna med möjlighet att sätta ett kryss och göra personval. Systemet gick från "negation" att visa missnöje till "positivism" där man visar tilltro till kandidat. Man talar för en kandidat istället för mot en kandidat vilket vi som organisation och parti varit förespråkare för. Syftet med krysset var att stärka den personliga kopplingen mellan väljare och folkvalda.

Förbundsstyrelsen instämmer i seniordistriktets yttrande och förslår seniortinget besluta

att avslå motionen.

Motion nr 3

Inrättande av Hälsocenter för personer 75+

Förslag till beslut

att i försöksform inrättar, eller upphandlar, Hälsocenter för personer 75 år och äldre som ett komplement till primärvården.

Motivering

Många äldre besöker i dag primärvården frekvent för återkommande, relativt enkla besvär. Dessa kontakter kräver ofta inte avancerad medicinsk behandling men upptar ändå betydande vårdresurser. Samtidigt fungerar egenvård inte alltid tillfredsställande på grund av åldersrelaterade funktionsnedsättningar.

En växande andel äldre upplever dessutom ensamhet, social isolering och psykisk ohälsa. För Kristdemokraterna är människans värdighet, gemenskap och livskvalitet centrala utgångspunkter. Förebyggande insatser som stärker både kropp och själ är därför av stor betydelse.

Motionen föreslår att Hälsocenter inrättas i försöksform i några kommuner. Dessa ska erbjuda stödjande och hälsofrämjande insatser utan att bedriva medicinsk behandling. Läkare inom primärvården ska kunna remittera lämpliga patienter till Hälsocenter, och frikort ska gälla.

Ett Hälsocenter bör innehålla:

- enklare tränings- och rörelseutrustning
- tillgång till sjukgymnast/fysioterapeut
- sjuksköterska för enklare kontroller och praktiskt stöd
- café och enkel lunchservering med näringsrik mat till låg kostnad

Hälsocentren kan bidra till avlastning av primärvården, minskad ensamhet och ökad gemenskap samt förbättrad fysisk och psykisk hälsa. Verksamheten kan även ha en förebyggande och rehabiliterande funktion, exempelvis inför större behandlingar.

Försöksverksamheten ska utvärderas medicinskt, ekonomiskt och ur ett livskvalitetsperspektiv för att säkerställa bästa möjliga nytta för både individ och samhälle.

Leif Leijon,
Stockholm

KD Seniors seniorstämman Stockholms läns yttrande:

Seniorstämman beslutade föreslå seniortinget besluta:

att bifalla motionens inriktning om att i försöksform inrätta eller upphandla Hälsocenter för personer 75+,

att ge styrelsen i uppdrag att initiera dialog med kommunala och regionala aktörer, **att** verksamheten ska utvärderas medicinskt, ekonomiskt och ur ett livskvalitetsperspektiv.

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

I det nya seniorpolitiska programmet lyfter förbundet upp "äldremottagningar" för 75+ och hälsosamtal för att stärka äldres möjligheter till gemenskap och aktiviteter för att främja hälsan. Hälsocenter kan se olika ut lokalt och regionalt. Det är helt riktigt att en hälsomottagning eller motsvarande skulle kunna ha en likartad utformning med kompetenser som dagens "familjecentraler" har.

Frågan kan med fördel lyftas av kommun- och regionpolitiker för att utveckla lokala modeller för hälsocentraler eller äldremottagningar.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att anse motionen besvarad.

Motion nr 4

Tillgång till avgiftsfria toaletter i det offentliga rummet för äldre

Förslag till beslut:

att verka för att äldre personer ska ha god och trygg tillgång till toaletter i det offentliga rummet

att avgiftsfria toalettbesök för personer över 75 år bör möjliggöras inom kommunal och regional verksamhet där detta är praktiskt genomförbart

att Kristdemokraterna i kommuner och regioner uppmantras att pröva lösningar där befintliga offentliga toaletter i kommunala och regionala byggnader görs tillgängliga för äldre

Motivering

Möjligheten att röra sig fritt i samhället är en grundläggande förutsättning för delaktighet, gemenskap och livskvalitet. För många äldre innebär behovet av snabb tillgång till toalett ett avgörande villkor för att våga vistas utanför hemmet, delta i sociala sammanhang och ta del av det offentliga livet.

I dag är tillgången till publika toaletter begränsad och ofta avgiftsbelagd, vilket särskilt drabbar äldre personer. Samtidigt finns det inom kommunal och regional verksamhet ett stort antal byggnader där toaletter redan finns, exempelvis bibliotek, servicehus och andra offentliga lokaler.

Genom att i större utsträckning använda befintliga resurser och underlätta tillgången till toaletter för äldre kan tryggheten och värdigheten stärkas. Förslaget ligger i linje med

Kristdemokraternas värdegrund om människans okränkbara värde genom hela livet och ambitionen att bygga ett samhälle som är åldersvänligt och inkluderande.

Leif Leijon
Stockholm

KD Seniors seniorstämma Stockholms läns yttrande:

Seniorstämman beslutade föreslå seniortinget besluta:

att bifalla motionen,

att verka för ökad tillgänglighet till offentliga toaletter för äldre,

att uppmana kommuner och regioner att pröva möjligheten till avgiftsfria toaletter för personer över 75 år.

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Förbundsstyrelsen vill framhålla vikten av tillgång till offentliga toaletter. Detta har särskild stor betydelse för äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Det handlar såväl om tillgång i offentlig utemiljö som tillgång i offentliga byggnader.

Avgifter förekommer i första hand för toaletter som finns i utemiljöer. I lokaler och allmänna utrymmen är dessa vanligtvis kostnadsfria. Förbundsstyrelsen ser dock det svårt att för nyttjande av betaltoaletter erbjuda detta kostnadsfritt för personer över 75 år. Hur skulle en identifikation göras på ett rimligt och praktiskt sätt? Förbundsstyrelsen vill däremot rekommenderas kommun- och regionföreträdare att arbeta för en bra tillgång till offentliga toaletter såväl i utemiljöer som i allmänna offentliga lokaler. Det handlar om möjlighet till delaktighet i det vardagliga livet.

Förbundsstyrelsen föreslår med ovanstående seniortinget besluta

Att därmed anse motionen besvarad.

Motion nr 5

Fler bostäder för äldre

Det är sedan länge känt att Sverige och västvärlden har en åldrande befolkning. Denna demografiska utmaning är väl dokumenterad och omfattande forskning har gjorts på området. Trots detta faktum, och att kommuner och regioner i sina dokument och strategier har stora målsättningar, finns fortfarande brister, inte minst när det gäller bostäder anpassade för äldre. Kommunerna är de som har ansvaret för att det finns bostäder för kommuninvånare i olika åldrar.

En boendeform som fungerar väl är Trygghetsboende, där man kombinerar egen lägenhet med gemenskapsutrymmen. Detta tillgodoser både den enskildes integritet

och behovet av social gemenskap, gemenskapsutrymmen för måltid och avkoppling. Vissa boenden har dessutom bovärd under dagtid.

I många kommuner och kommundelar är tillgången till bostäder för äldre eftersatt och motsvarar inte behoven och efterfrågan. Särskilt när det gäller Trygghetsboenden. Vi anser att det behövs ett särskilt uppdrag från regering och Riksdag att tillsammans med SKR, Sveriges regioner och kommuner, starta en genomlysning av situationen i Sveriges kommuner hur boendesituationen ser ut för äldre. När genomlysningen är klar ska ett uppdrag ges till kommunsektorn, som säkerställer behoven av bostäder för äldre. Detta är också ett viktigt steg i flyttkedjan, då många äldre, med önskan om en med anpassad boendeform, inte kan byta bostad när alternativen inte finns. Därmed frigörs inte befintliga bostäder för den yngre befolkningen.

Vi yrkar att Seniorförbundet verkar för en översyn av Trygghetsboende och andra, boendeformer i enlighet med motionens intentioner.

Mattias Edwardson
Seniorförbundet i Halland

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

I det nya seniorpolitiska programmet för förbundet står det: *”Äldres rätt till variation och valfrihet i bo-ende måste tryggas. När behov uppstår om särskild eller anpassat boende ska man ha rätt att välja boendeform.”*

Som motionären anger så finns trygghetsbostäder i drygt 60 procent av landets kommuner, och mer än hälften av kommunerna bedömer att de har för få, enligt bostadsmarknadsenkäten 2025. (rapport från Boverket)

Termen trygghetsboende kom 2008 som en ny boendeform, inrättat av äldreminister Maria Larsson och den borgerliga regeringen. Snabbt blev detta en boendeform i många kommuner som gav äldre som är för friska för äldreboende en trygghet och social samvaro än vad de kunde få i sitt nuvarande hem.

Seniorförbundet har som rubrik ”Bra och varierat boende”. Det behövs många olika former av boende där Trygghetsboende kan vara ett bra ”instegsboende” när man önskar något mer service och trygghet i sitt boende. För att klara detta måste kommunerna se till behoven och använda olika utförare för att kunna möta detta. Det gäller såväl privata utförare som egenregi. Lagen om valfrihet är ett bra hjälpmedel för att skapa större variation och större utbud.

Seniorförbundet kommer fortsatt att driva frågorna om varierat boende i såväl valrörelsen som i andra sammanhang.

Förbundsstyrelsen föreslår med anledning av ovan nämnda seniortinget besluta:

Att anse motionen besvarad.

Motion nr 6

Åren går – funktionsnedsättningen består

KD Senior beskriver förtjänstfullt i handlingsprogrammet att personlig assistans sällan eller aldrig erbjuds till personer som fyller 65 år, en gräns som inte ändrats sedan LSS infördes 1994.

Det är bra att driva denna fråga vidare, men jag vill också lyfta problematiken kring andra funktionsnedsättningar t ex inom NPF-området.

Många vet att ADHD och autism är allt vanligare hos barn, eller att det i alla fall är fler barn som diagnostiseras. Det är dock inte lika välkänt att ADHD och autism sällan växer bort och att även vuxna har dessa svårigheter - med eller utan diagnos. Allt fler får också en ADHD- eller autismsdiagnos i vuxen ålder. Det har hänt mycket inom forskningen på detta område sedan diagnoserna kom och de flesta är rörande överens om att svårigheterna inte "växer bort" utan istället byter skepnad genom livscykeln. Mycket har också hänt med diagnoskriterierna. Från DSM IV från 1994, via DSM-5 från 2013 där autismspectrumsdiagnosen slog ihop flera tidigare diagnoser och uppdateringen av denna som kom 2022.

Forskaren och psykiatrikern Lotta Borg Skoglund har lyft detta på ett bra sätt, inte minst genom sina populärvetenskapliga böcker och föreläsningar. Bland annat har hon skrivit boken "Åren går ADHD består" som handlar om likheter och skillnader att få en diagnos som vuxen/åldras med diagnosen jämfört med hur funktionshindret ter sig hos barn och unga. Livsförändringar såsom att gå i pension, vårda en sjuk anhörig eller förlora en livskamrat kan vara särskilt påfrestande för personer med NPF-diagnoser (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning).

Även forskaren Lisa Thorell har framför allt riktat in sin forskning på hur NPF kan te sig hos äldre. Riksförbundet Attention har också genom exempelvis projektet "äldrelyftet" satt ljus på frågan. För KD Senior skulle detta vara en utmärkt fråga att driva på olika sätt.

Med anledning av ovanstående yrkar jag på att KD Senior

- lyfter frågan och arbetar för ökad kunskap om åldrandets aspekter på olika diagnoser, inte minst inom NPF
- bjuder in till ett seminarium med exempelvis Lotta Borg Skoglund eller Lisa Thorell, kanske i samarbete med KDK, inför nästa seniorting eller genom ett webinarium
- krokas arm med socialministern och hans arbete inom området

Malin Silén

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Motionären lyfter fram ett viktigt område om jämlikhet och delaktighet. Det är lätt att ev funktionsnedsättningar klassas som "demens" och det görs ingen vidare undersökning. Äldre och funktionsnedsättningar, tex NPF måste tas på större allvar. För ett rikare liv som årsrik måste man också få tillgång till och erbjudas diagnostisering.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att uppdra åt förbundsstyrelsen att i seminarium lyfta fram dessa frågor och därmed anses besvarad.

Motion nr 7

Minska ålderssegregationen!

Att blir äldre och åldras är en naturlig del av livet, en process som börjar redan när vi föds. Samhället måste skapa förutsättningar för att människor ska få kunna växa upp och åldras under trygga och värdiga former. Respekten för alla människors absoluta och okränkbara värde måste upprätthållas under hela livscykeln och mellan generationer. I vårt samhälle talas det allt oftare om segregation mellan utrikesfödda och personer som levt i vårt land i många generationer. Jag vill dock sätta ljus på den segregation som på flera håller växer mellan generationer. Det är en utveckling vi behöver stoppa. Med dagens livspussel och urbanisering upplever jag allt färre plattformar för generationsöverskridande samtal. Kanske vill vi inte tillbaka till det gamla bondesamhället där yrken ärvdes i generationer, men samtidigt fanns där något värdefullt med närheten till far- och morföräldrar. Ett samhälle där generationer av kunskap överfördes på ett naturligt sätt i vardagen.

Visst finns goda exempel även idag: Kyrkan och politiken är ofta två sammanhang, men långt ifrån alla har tillgång till dessa arenor. Oavsett om man tillhör en yngre eller äldre generation, eller befinner sig mitt i livet.

Jag anser att frågan om åldersdiskriminering är starkt förknippad med segregation. Fördomar föds i okunskap, generationsmöten skapar förståelse och mening. Detta är en fråga som KD Senior bör driva hårdare. Generationssamtal bör vara samhällets framtidsuppgift. Bygg förskolan vägg i vägg med trygghetsboendet, placera det nya vårdboendet i närheten av ungdomarnas ridklubb. Idrottsklubbar och Second Hand-butiker är andra platser där generationssamtal kan föras.

Säkert kan det finnas fler mötesplatser där äldre och yngre finner varandra, för vi kristdemokrater ser det som ett samhällsbehov men också en möjlighet. Lär vi känna varandra är det så mycket lättare att förstå varandra. Det är berikande att mötas över generationsgränser.

Med anledning av ovanstående yrkar jag på

- att förbundsstyrelsen går i bräschen och driver frågorna på lämpligt sätt i enlighet med motionens intentioner, såväl internt i partiet som i samhället
- att ett seminarium/webinarium hålls på temat, gärna tillsammans med KDU
- att förbundet lyfter fram och konkretiserar goda exempel på generationsöverskridande aktiviteter och initiativ i samhället
- att förbundet lyfter fram och konkretiserar exempel på när detta misslyckats och ålderssegregationen breder ut sig

Örebro 2026-03-13

Malin Silén

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Motionären lyfter viktiga frågor om hur vi kan överbrygga "generationsglapp". Mötet mellan yngre och äldre och respekten för varandras olikheter och förutsättningar.

ESU har i sitt program för 2030 markerat behovet av generationsöverskridande arbete. I det nya seniorpolitiska programmet lyfter seniorförbundet bl.a behovet av att seniorer blir en del av föreningslivet och skolverksamheten. Det finns exempel där seniorer är med som "rastvakter" för ökad trygghet i skolan. Mer insatser för att koppla samman seniorer med ungdomsverksamhet behöver göras. Tex finns det många som varit aktiva idrottsutövare och som seniorer skulle kunna hjälpa till på såväl plan som omklädningsrum. Att vara behövd handlar om välbefinnande.

Generationsöverskridande åtgärder är av stor betydelse för att skapa ett humant och inkluderande samhälle och att minska åldersdiskriminering. Här kan kommun- och regionpolitiker redan idag göra en stor insats genom att aktualisera motionens intentioner.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att uppdra åt förbundsstyrelsen att genom seminarium eller annan åtgärd lyfta motionens intentioner och därmed anse motionen besvarad.

Motion nr 8

Kultur för friskvård och sjukvård – ett vinnande koncept!

”Spela och sjung för mig om jag blir dement” säger en av mina föräldrar ibland som är upp vuxen med sång och musik omkring sig.

Kultur stärker välbefinnandet, bidrar till livskvalitet och ger en känsla av sammanhang. Körsång, att lyssna och själv spela musik, måla, läsa, lyssna på en ljudbok och andra kulturaktiviteter är några exempel på aktiviteter som får oss att må bra.

Att införa/ utöka kulturinslag i vården kan ha en förebyggande, bromsande och kanske också läkande effekt på såväl minne som kognition. Det finns också många bevis på att sång, musik och ramsor kan hjälpa till att få personer med demenssjukdom att minnas och skapa struktur och mening i vardagen.

Med anledning av ovanstående yrkar jag på att KD Senior driver och för in i sitt handlingsprogram

- att kulturinslag ska finnas på vårdinrättningar och boenden för äldre
- att ideella aktörer såsom föreningar och kyrkor ges möjlighet att finnas på fler vårdinrättningar och boenden för äldre
- att verka för att förenings- och kulturbidrag i kommuner och regioner utökas till att i större utsträckning gälla pensionärsorganisationer och dess aktiviteter

Örebro 2026-03-13

Malin Silén

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Se gemensamt svar för motionerna 8 och 9, under motion 9

Motion nr 9

Kultur på recept

Frågan om kultur på recept är inte ny. Det motioneras runt om i våra regioner, men det skiljer sig i landet hur det tillämpas.

Att utöka kulturinslag i vården kan ha såväl en förebyggande, bromsande och kanske också läkande effekt på såväl minne som kognition, Det finns också många bevis på att sång, musik och ramsor kan hjälpa till att få personer med demenssjukdom att minnas och skapa struktur och mening i vardagen.

Huruvida evidensen finns ifrågasätts, men alltfler menar att det inte råder några tvivel om den saken. Problemen är kanske snarare hur det ska tillämpas, finansieringsfrågor och rättviseaspekter. Samtidigt är kulturen redan idag subventionerad på många sätt genom särskilda biljettyper, målgrupper och specialföreställningar.

Enligt en rapport från Region Skåne från december 2024 kan det psykosociala välbefinnandet förbättras och den psykiska ohälsan minska bland patienter som fått kultur på recept. Insatsen kan även motverka ofrivillig ensamhet. Rapporten rekommenderade

- ✓ Att KuR (Kultur på recept) etableras som en gruppbaserad åtgärd/intervention som vårdgivare i primärvården Skåne kan remittera patienter med psykisk ohälsa och ofrivillig ensamhet till.
- ✓ Att Region Skåne och Skånes Kommuner samverkar kring implementeringen samt förstärker denna satsning.
- ✓ Primärvårdsnämnden och Kulturnämnden bör samverka kring implementeringen, för att stärka denna satsning.

Hur långt man kommit i Skåne vet jag inte exakt, men jag anser att KD Senior bör driva frågan och sprida kunskaperna till andra regioner. Vi kristdemokrater anser att kultur och hälsa hör ihop, inte minst för äldre.

Med anledning av ovanstående yrkar jag på att KD Senior driver och för in i sitt handlingsprogram

- att verka för att kultur på recept ska införas i alla regioner

Örebro 2026-03-13

Malin Silén

Yttrande över motionerna 8 och 9

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Det finns många undersökningar och forskning som gjorts som visar på kulturens betydelse för harmoni och rikare liv och inte minst god hälsa.

Förbundets nya seniorpolitiska program lyfter i avsnittet "Kultur för seniorer" många delar av det som motionären tar fram. Men mer finns att göra.

Under många år har "friskvård på recept" funnits om en del i hälsobefrämjande åtgärd. Några har också testat "kultur på recept". Båda dessa modeller har visat sig ha stor betydelse för den enskildes hälsa och i många fall tillfrisknande. Det har varit rehabiliterande.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att förbundsstyrelsen utöver det som finns i det seniorpolitiska programmet också lyfter de intentioner som motion 8 framför

Att seniortinget tar ställning för "Kultur på recept" som en gruppbaserad åtgärd.

Att motionerna i övrigt därmed anses besvarade.

Motion 10

Ge sjuksköterskor ett chefs och ledningsansvar över vård och omsorgspersonalen inom äldreomsorgen

När ädelreformen genomfördes i Sverige 1 januari 1992 innebar det att landets kommuner fick ett samlat ansvar för service, vård och omsorg för äldre och handikappade som tidigare tillhört landstingen. Långvårdsklinikerna upphörde och sjukhemmen stängdes ner och omvandlades till vård och omsorgsboenden. Ålderdomshemmen avvecklades och blev sedermera vård och omsorgsboende. Detta innebar att tidigare långvårds och sjukhemspatienter fick kommunen som huvudman vilket ledde till att de personer som nu vårdas inom den kommunala äldreomsorgen oftast är multisjuka med ett omfattande och avancerat hälso-, sjukvårds och omvårdnadsbehov. Innan ädelreformen styrdes hela ansvaret inom detta av legitimerade sjuksköterskor samt ålderdomshemmen av ålderdomshemsföreståndare med god kompetens inom hälso- och sjukvård, omvårdnad samt omsorg.

Det har visat sig att vård och omsorgspersonalen inom äldreomsorgen som idag ansvarar för hälso- och sjukvård samt omvårdnadskrävande uppgifter ligger under SOL (Socialtjänstlagen) Dessa insatser ska ligga under HSL (Hälso- och Sjukvårdslagen) Sjuksköterskorna som är anställda inom äldreomsorgen som ligger under HSL har därför inget chefs eller ledningsansvar över omvårdnadspersonalen. Detta innebär att de inte har det yttersta ansvaret för kontroll av ordinerade uppgifter eller uppföljning av detsamma. De kan bara ge råd och om ordinationerna inte fullföljs eller visar sig brista hänvisas avvikelser eller information till ansvarig enhetschef som är anställd under SOL. Sjuksköterskor har i sin minst 3-åriga högskoleutbildning omfattande kunskap i ledarskap, hälso och sjukvård samt omvårdnad.

De flesta enhetscheferna har inte hälso- och sjukvårdsutbildning och omvårdnads kunskap utan de har oftast socionomutbildning eller liknande. Det leder till ofullständig följsamhet, dokumentation, kontroll samt rutiner och patientsäkerheten försämras eller uteblir. Sjuksköterskor inom äldreomsorgen måste ha de mandat som krävs för att säkerställa att de äldre och svårt sjuka får den vård och omvårdnad som de har rätt till som ingår inom HSL (Hälso- och Sjukvårdslagen)

Utifrån ovanstående föreslår jag att seniortinget beslutar

Att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för att ge sjuksköterskorna ett chefs och ledningsansvar över vård och omsorgspersonalen som utför HSL uppgifter inom äldreomsorgen.

Umeå den 16 mars 2026

Ann-Christin Forsman
Ordförande KD Senior Västerbotten

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Frågan får inte bladas samman med MAS-ansvaret som varje kommun har. Det handlar om EN sjuksköterska som har helhetsansvaret för hela kommunens verksamhet. Motionären lyfter frågan om ledningsansvaret på varje enskild äldre- omvårdsboende där uppgifter inom HSL utförs.

För att rätt vård ska kunna ges och rätt uppföljning skall kunna utföras behövs det utbildad och kunnig personal inom hälso- och sjukvårdsområdet också på äldreboenden. För att ge bästa chefsledning bör det vara givet att sjuksköterska på äldreboende också har chefskapet för uppföljning och ledning av vård och omsorgspersonalen som utför HSL uppgifter

Denna fråga har också förbundet tagit med som särskild punkt i det nya seniorpolitiska programmet att sjuksköterska ska ha ledningsansvaret. Noteras kan att förslaget som motionären lyfte kan genomföras redan idag av kommunerna, inom nuvarande lagstiftning. Seniorförbundet vill dock peka på att det behöver till en regelförändring så det blir en skyldighet för kommunerna att uppgradera ledningsansvaret till sjuksköterska.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att bifalla motionen på så sätt att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att lyfta frågan om att på lämpligt sätt utreda möjligheterna för att ge sjuksköterskorna ett chefs och ledningsansvar över vård och omsorgspersonalen som utför HSL uppgifter inom äldreomsorgen

Motion nr 11

Lyft upp geriatriken betydelse inom hälso- och sjukvården

I olika rapporter som finns i regionerna lyfter man särskilt fram anhörigas avgörande betydelse i vård och omsorg, den tydliga kunskapsbrist som finns kring äldres sjukdomar samt upplevelser av åldersdiskriminering. Många anhöriga upplever att de marginaliseras, inte blir lyssnade på och inte får tillräcklig information, trots att de ofta känner patienten bäst.

Ett viktigt budskap är att anhöriga behöver stöd i sin roll. Utan stöd ökar risken för ångest, depression och sömnsvårigheter hos anhörigvårdare, vilket i sin tur påverkar patientens hälsa och livskvalitet. Cirka 60 procent av alla anmälningar till patientnämnden i Kalmar län som rör personer över 80 år görs av anhöriga, oftast make, maka, dotter eller son. Det visar tydligt hur central deras roll är.

Anhörigas insatser är så omfattande att de i dag betraktas som en samhällsbärande funktion. Utan deras engagemang skulle vården stå inför mycket stora utmaningar. Samtidigt visar rapporten flera ärenden där anhöriga beskriver brister i vård, behandling och bemötande. Forskning bekräftar dessa erfarenheter: vården behöver bli bättre på att lyssna till anhöriga, ge tydlig och korrekt information samt skapa verklig delaktighet.

Antalet personer över 80 år förväntas nästan fördubblas under kommande år. Vården måste anpassa sig till denna verklighet. Det är inte acceptabelt att äldre patienter feldiagnostiseras, marginaliseras eller inte tas på allvar. Detsamma gäller deras anhöriga, som ofta gör allt de kan för att säkerställa god vård och ett värdigt bemötande. I Sverige finns över en miljon anhörigvårdare.

Allt fler menar att den bristande geriatriska kompetensen inom vården måste åtgärdas genom ökad utbildning för både läkare och sjuksköterskor. Patienter och anhöriga ska ses som resurser – inte som besvär. En åtgärd som är viktig nu är att öka antalet ST-block inom geriatriken så att kompetensen inom hälso- och sjukvården totalt sett kan öka. Detta kommer att vara av stor betydelse för alla äldre och även underlätta för anhöriga.

Jag föreslår Seniortinget

att uppdra till förbundsstyrelsen att intensifiera arbetet och opinionsbildningen för att det i varje region tillskapas fler ST-block inom geriatrik.

Kalmar 2026-03-15

Arne Sjöberg, Kalmar

Vice ordförande KD Senior Kalmar län

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

Behovet av ST-läkare inom geriatrik ökar med en alltmer åldrande befolkning. Geriatriker behövs för att erbjuda en helhetssyn, minska antalet akuta sjukhusinläggningar och optimera livskvalitén för äldre med komplexa medicinska behov.

Det finns uppskattningsvis runt 500 yrkesverksamma geriatriker i Sverige. Antalet är lågt i förhållande till behovet och dessutom är många geriatriker över 55 år vilket innebär en kommande pensionsavgång och brist på specialister.

Att utöka antalet geriatriker kommer vara det mest effektiva sättet att snabbt få till rätt vård och behandling för landets äldre. Därför är motinärens krav om fler ST-block i alla landets regioner ett måste för att skapa bra förutsättningar.

I det nya seniorpolitiska programmet skriver förbundet " ST-platser i geriatrik är också mycket ojämnt fördelat i landet. Det medför en bristande kunskap och kännedom om vad geriatrisk verksamhet innefattar. Det finns också flera studier som visar att vården blir mer kostnadseffektiv när geriatrisk kompetens tas tillvara. På varje vårdcentral bör det finnas minst en läkare med geriatrisk kompetens"

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att bifalla motionen på så sätt att uppdra åt förbundsstyrelsen att intensivifiera arbetet och opinionsbildningen för att tillskapa fler ST-block inom geriatriken i alla landets regioner.

Motion nr 12

Låt ESU:s vision och strategiska områden för 2030 synas än tydligare i förbundets arbete!

Kristdemokratin är en världsvid rörelse och stark i Europa. ESU, Europeiska seniorunionen, har precis som KD Senior inte alls lika mycket resurser, men är ändå en stark och inflytelseröst i Europa som ledarna lyssnar på.

Visionen för ESU handlar om att seniorer ska ses som fullvärdiga och aktiva deltagare i samhället.

Missionen är att sammanlänka, stärka och representera seniorer över hela Europa genom samarbete, kunskapsutbyte, politiska influenser och solidaritet mellan generationer.

Inför 2030 har det också tagits fram sex strategiska områden:

1. Synlighet och skapa positiv bild av aktivt åldrande
2. Aktivt seniort medborgarskap
3. Livslångt lärande och delaktighet/inkludering
4. Solidaritet mellan generationer
5. Hälsa och långsiktig omvårdnad (care)
6. Medial-, digital-, AI-, finansiell kompetens

För en liten årlig medlemsavgift kan vi kroka arm med alla kristdemokratiska seniorer och ta del av arbetet mot 2030. Det är ett bra arbete som våra företrädare i KD Senior har möjlighet att följa och redan idag använder sig av i det dagliga arbetet för en politik med seniora ögon.

Med anledning av detta yrkar jag på att förbundsstyrelsen arbetar än mer för att på lämpligt sätt

- synliggöra ESU:s vision och mission

- driva på i de sex strategiska områdena för att nå så långt som möjligt inför 2030.

Örebro 2026-03-14

Malin Silén

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

KD Senior är sedan lång tid tillbaka medlem av ESU – europeiska seniorförbundet. Våra representanter vid kongressen i november i Spanien var med och tog beslut om programmet.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta

Att anta motionen.

Motion nr 13

Kontrollerad förvaltning av AP-fondernas medel – begränsning av investeringar i icke-producerande företag

Bakgrund och motiv

AP-fonderna har en central roll i det svenska pensionssystemet och ska förvalta medel med hög långsiktighet, stabil avkastning och ansvarstagande. För att värna pensionsspararnas intressen behöver förvaltningen vara robust, begriplig och tydligt inriktad på investeringar som bidrar till varaktigt värdeskapande.

Under senare år har kapital i ökad utsträckning sökt sig till verksamheter som saknar tydlig lönsam produktion av varor, eller där affärsmodellen i huvudsak bygger på finansiella upplägg snarare än reell produktivitet. Exempel som konkursade Northvolt. Sådana investeringar kan innebära ökade risker, svagare koppling till realekonomin och sämre möjlighet att motivera nyttan för pensionssystemet.

Jag och Ingvar i Kristdemokraterna Senior Malmö menar därför att AP-fondernas kapital bör styras genom tydligare kontrollmekanismer och kriterier som minskar exponering mot icke-producerande företag, samtidigt som investeringar i långsiktigt hållbara och produktiva verksamheter prioriteras.

Förtydligande (definition)

Med "icke-producerande företag" avses här företag vars huvudsakliga verksamhet inte producerar varor i realekonomin, utan i huvudsak är under uppbyggnad och behöver lån. Eller andra modeller där kopplingen till samhällsekonomiskt produktionsvärde är svag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att årsmötet antar motionen.

Förslag till beslut (yrkande)

Att Kristdemokraterna verkar för att AP-fondernas medel ska förvaltas på ett kontrollerat och transparent sätt som hindrar investeringar i gröna ännu ej producerande företag, I stället prioritera investeringar som bidrar till långsiktigt värdeskapande i realekonomin.

Christer Philipson
Ingvar Nordh
Kristdemokraterna Senior Malmö

KD Seniors förbundsstyrelse yttrande till Seniortinget:

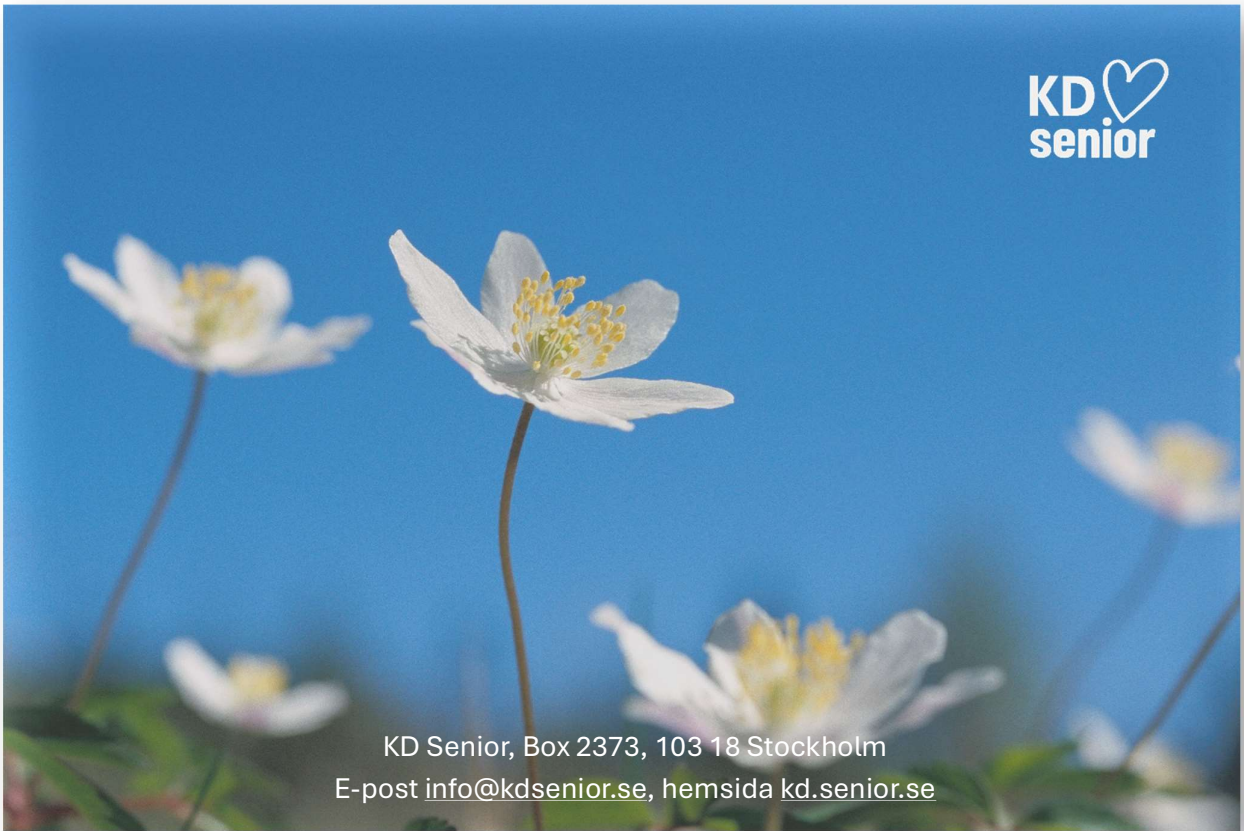
AP-fonderna förvaltar en betydande del av det svenska pensionssystemet buffertkapital, total över 2000 miljarder kronor. En central del av deras uppdrag är att investera hållbart, vilket inkluderar stora satsningar på "gröna näringar".

Många fonder har investerat i gröna obligationer för att finansiera projekt inom förnybar energi, energieffektivisering och hållbara transporter.

Förbundet instämmer i den oro som motionären nämnder när det gäller i vilken utsträckning AP-fonderna skall utgöra en form av "riskkapitalbolag" för gröna näringar som ännu inte kommit i drift. Northvolt är ett sådant exempel.

Förbundsstyrelsen föreslår seniortinget besluta:

Att uppdraga till förbundsstyrelsen att i kontakter med partistyrelsen och riksdagsgruppen lyfta den problembild som motionären framför gällande AP-fondernas investeringar i gröna ännu ej producerande företag och därmed anse motionen besvarad.

KD
senior

KD Senior, Box 2373, 103 18 Stockholm
E-post info@kdsenior.se, hemsida kd.senior.se